

GZS za sistemsko rešitev dela upokojenцев

13.10.2014

Glede na relativno nizek odstotek delovno aktivnega prebivalstva v starostni skupini od 55 do 64 let, si na Gospodarski zbornici Slovenije (GZS) vseskozi prizadevamo, da bi s sistemskimi rešitvami ta odstotek dvignili ter motivirali prebivalstvo k podaljševanju delovne aktivnosti. Vendar pa aktualno dogajanje v zvezi z vprašanjem prejemanja pokojnin in hkratnem opravljanju samostojne dejavnosti na GZS ocenjujemo kot nesistemsko. Zato smo predlagali, da socialni partnerji pristopijo k oblikovanju celovitih sistemskih rešitev, ki pomenijo spremembo Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2).

V sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja je ves čas vgrajeno načelo nezdružljivosti opravljanja kakršnegakoli dela ali dejavnosti in hkratnega uživanja pravice do pokojnine, razen tistih, ki jih zakon izrecno dovoljuje. Sedaj veljavni zakon pozna:

- institut delne pokojnine,
- institut ponovnega vstopa v obvezno zavarovanje in hkratno izplačevanje dela že priznane pokojnine,
- institut izplačevanja 20% predčasne ali starostne pokojnine ob izpolnjevanju pogojev za pridobitev pravice do pokojnine in zavarovanju v nespremenjenem obsegu obveznega zavarovanja,
- delo upokojenca v okviru drugega pravnega razmerja (civilno pravne pogodbe kot npr. podjemna pogodba, avtorska pogodba, pogodba o poslovođenju, ipd.),
- druge oblike dela uživalcev pokojnin po drugih predpisih, kot so začasno ali občasno delo upokojenцев, osebno dopolnilno delo, kratkotrajno delo, itd.

Iz tega izhaja, da je zakonsko predvidenih možnosti za delo upokojenцев precej. Dejstvo pa je, da imajo različen davčni status.

ZPIZ-2 je predvidel, da samostojni podjetniki posamezniki, ki prejema jo polno pokojnino, ne bodo smeli več hkrati opravljati dejavnosti, razen če se deloma reaktivirajo, in sicer največ za polovico delovnega časa. V tem primeru bi prejeli le polovico polne pokojnine. Trenutno so ti upokojenци, ki opravljajo delo še kot samostojni podjetniki posamezniki v bistveno boljšem položaju, saj plačujejo z vidika prispevkov le mesečni pavšal v višini 64,57 EUR, ne glede na višino zaslužka.

Vsi ostali upokojenци, ki prejema jo celotno pokojnino in opravljajo delo v drugih možnih oblikah dela, imajo bistveno višje stroške, saj plačujejo poleg dohodnine in v nekaterih primerih posebnih davkov še polni prispevek za zdravstveno zavarovanje (6,36%). Delodajalci poleg tega plačujejo še prispevek za pokojninsko zavarovanje (8,85%), ker je prišlo od sprejema ZPIZ-2 do širitve osnov za plačilo prispevkov. Upokojenци, ki delajo na teh podlagah, nimajo ugodnejšega položaja kot aktivno prebivalstvo. Zato govorimo o nesistemskih rešitvah, saj se na ta način favorizira upokojenice, ki imajo odprt s.p., ne le v primerjavi z ostalimi upokojenци, ki delajo, temveč tudi z ostalimi aktivnimi, tudi mlado populacijo. Vsi, ki imajo zavarovalno podlago kot samozaposleni, morajo namreč plačevati polne obveznosti iz naslova prispevkov, medtem ko upokojenцев tega ni treba.

Država torej s parcialnimi rešitvami ne prispeva k celoviti ureditvi problematike dela upokojenцев. Zato smo tudi na zadnji seji Ekonomsko socialnega sveta (ESS) ponovno

poudarili, da se zavzemamo za celovite sistemske rešitve. Te bodo zahtevale novo spremembo ZPIZ-2 in bi morale urediti vse možne oblike dela upokojencev na enoten in celovit način. Delo upokojencev ne sme predstavljati nelojalne konkurence delovno aktivnemu prebivalstvu. To delo mora biti v primerih, ko upokojenec prejema polno pokojnino, obdavčeno z enako stopnjo prispevkov in davkov, kot velja za ostalo aktivno populacijo.

Mag. Samo Hribar Milič, predsednik GZS: »GZS podpira vse sistemske rešitve, ki vzpostavljajo načelo vsako delo šteje, upokojence postavljajo v enakopraven položaj in torej ne favorizirajo ene skupine prebivalstva napram drugi.«